

SPRAWOZDANIE

**Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO
CENTRUM POMOCY RODZINIE
W GOLENIOWIE**

I

**REALIZACJI POWIATOWEGO PROGRAMU
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
na lata 2015-2017**

za rok 2017

Goleniów, kwiecień 2018 r.

THE NATIONAL ANTHROPOLOGICAL ARCHIVES

RESEARCH AND COLLECTIONS
IN THE HISTORY OF
HUMANITY

THE NATIONAL ANTHROPOLOGICAL ARCHIVES
IS A PART OF THE NATIONAL ANTHROPOLOGICAL
INSTITUTE

SMITHSONIAN INSTITUTION

WASHINGTON, D.C. 20560

SPIS TREŚCI

I.	Stan organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie	3
II.	Sprawozdanie z realizacji zadań w zakresie:	4
1.	ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 za rok 2017.....	4
1.1	Zadania własne powiatu realizowane przez PCPR	4
a)	zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej	4
	- w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka	
	- w instytucjonalnej pieczy zastępczej	
b)	organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze	7
c)	organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez poradnictwo specjalistyczne	8
d)	świadczenia w pieczy zastępczej	9
e)	świadczenia na usamodzielnienie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze	12
f)	źródła finansowania rodzinnej pieczy zastępczej	13
1.2	Zadania realizowane przez PCPR jako organizatora pieczy zastępczej	16
2.	ustawy o pomocy społecznej	17
2.1.	Zapewnienie i organizowanie całodobowej opieki w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie	17
2.2.	Interwencja Kryzysowa	18
2.3.	Usamodzielnianie wychowanków opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i zakłady poprawcze	21
3.	ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	22
III.	Sprawozdanie z realizowanych przez PCPR programów, projektów konkursowych	26
1.	Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Goleniowskim na lata 2013-2017.....	26
2.	Pilotażowy program „Aktywny Samorząd”	27
3.	Projekty konkursowe	28
IV.	Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej	29
V.	Spis tabel	30

I. STAN ORGANIZACYJNY POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE

Centrum działa na podstawie Statutu, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XIII/100/12 Rady Powiatu w Goleniowie z dnia 23 lutego 2012r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie oraz Regulaminu organizacyjnego nadanego uchwałą Nr 19/8/2015 Zarządu Powiatu z dnia 28 stycznia 2015 r. zmienionej uchwałą Nr 562/155/17 Zarządu Powiatu w Goleniowie z dnia 8 grudnia 2017 r.

Zgodnie Regulaminem organizacyjnym w skład Centrum wchodzi następujące zespoły:

- 1) Zespół ds. Pieczy Zastępczej (ZPZ),
- 2) Zespół ds. Organizacyjnych, Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Świadczeń (ZORİŚ),
- 3) Punkt Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego (PIKiPS),
- 4) Zespół ds. Finansowych (ZF).

W 2017 r. Centrum realizowało m.in. zadania Powiatu z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Powyższe realizowało 15 pracowników, w tym 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, współfinansowanych z dotacji celowej z budżetu państwa.

Dodatkowo w ramach zawartych z Powiatowym Urzędem Pracy w Goleniowie umów 12 osób zatrudniono w PCPR w ramach robót publicznych, w tym:

- 5 osób zostało skierowanych do pracy jako pomoc przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich do rodzinnych domów dziecka,
- 7 osób świadczyło pracę w PCPR, w tym 6 osób na stanowiskach administracyjno-biurowych, 1 osoba na stanowisku pracownika gospodarczego.

Pierwotnie na utrzymanie i funkcjonowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zabezpieczono w budżecie powiatu środki w wysokości **726.548,00 zł**. W trakcie roku budżetowego plan dochodów i wydatków PCPR uległ zwiększeniu o kwotę **107.209,00 zł**.

Ostatecznie na utrzymanie Centrum zabezpieczono w budżecie powiatu środki w wysokości **833.757,00 zł**, z czego wydatkowano **833.447,62 zł**.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Centrum uczestniczyli między innymi:

- 1) w cyklicznych spotkaniach informacyjno-doradczych dla skazanych, odbywających karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Goleniowie i Zakładzie Karnym w Nowogardzie,
- 2) w posiedzeniach interdyscyplinarnych zespołów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także posiedzeniach grup roboczych,
- 3) w cyklicznych spotkaniach powiatowych koordynatorów realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 4) w spotkaniu z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podsumowującym realizację programu „Rodzina 500 plus” za rok 2016,

- w spotkaniach dotyczących opracowania lokalnego planu rozwoju ekonomii społecznej w Powiecie Goleniowskim,
- w obchodach Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych w Nowogardzie,
- w spotkaniu informacyjnym nt. władzy rodzicielskiej oraz alimentacji w ramach projektu pn. „Tato nie tylko na lato”,
- spotkaniach informacyjnych nt. projektu „Kurs Na Rodzinę”,
- w szkoleniach grup roboczych Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Goleniowie dot. procedury niebieskiej karty,
- szkoleniu dot. programu „Aktywny Samorząd”,
- Dyrektor Centrum uczestniczyła w spotkaniach dyrektorów organizowanych przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki – Wydział Spraw Społecznych oraz w spotkaniach Konwentu Dyrektorów Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie Województwa Zachodniopomorskiego.

II. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ W ZAKRESIE:

1. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 za rok 2017:

1.1 Zadania własne powiatu realizowane przez PCPR:

a) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej:

- w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka

W trakcie 2017 r. na terenie powiatu funkcjonowały **173 rodziny zastępcze**, w których umieszczonych było **251 dzieci** oraz **8 rodzinnych domów dziecka**, w których przebywało **55 dzieci**.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. w Powiecie Goleniowskim funkcjonowało:

- **158 rodzin zastępczych**, w których umieszczonych było **214 dzieci**, w tym:
 - 118 rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem, w których przebywało łącznie 150 dzieci,
 - 31 rodzin niezawodowych, w których umieszczonych było 40 dzieci,
 - 3 rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, w których przebywało 6 dzieci,
 - 4 zawodowe rodziny zastępcze, w których przebywało 13 dzieci,
 - 2 zawodowe rodziny specjalistyczne, w których przebywało 5 dzieci,
- **8 rodzinnych domów dziecka** (sześć na terenie gminy Goleniów, jeden na terenie gminy Nowogard i jeden na terenie gminy Maszewo), w których – na dzień 31.12.2017 r. - przebywało **49 dzieci**.

Tabela 1. Liczba rodzin/rodzinnych domów dziecka wg liczby dzieci w podziale na poszczególne gminy

Gmina	liczba rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka	Liczba rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka wg liczby dzieci powierzonych opiece i wychowaniu			
		1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci i więcej
Goleniów	54	31	11	5	7(43)
Maszewo	24	18	4	-	2(11)
Nowogard	49	37	9	1	2(9)
Osina	11	8	2	1	-
Przybiernów	8	8	-	-	-
Stepnica	20	15	5	-	-
razem	166	117	31	7	11 (63)

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

W trakcie roku sprawozdawczego 21 dzieci opuściło rodzinne formy pieczy zastępczej (z przyczyn innych niż usamodzielnienie) tj.:

- 14 dzieci zostało przysposobionych,
- 2 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 4 dzieci powróciło do rodziny biologicznej,
- 1 z dzieci wraz z rodziną zastępczą wyprowadziło się na teren innego powiatu.

W roku 2017 r. do pogotowi rodzinnych skierowano łącznie 13 dzieci, dodatkowo w pogotowia przebywało nadal 3 dzieci umieszczonych w tych rodzinach w 2016 r. W okresie sprawozdawczym 6 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach adopcyjnych, 1 dziecko wróciło do rodziców biologicznych, 3 dzieci umieszczono w rodzinnych domach dziecka. Z przyjętych obowiązków rodziny wywiązywały się bez zastrzeżeń, zapewniały dzieciom prawidłowe warunki rozwoju i wychowania, czyniły wszelkie starania, by dzieci kierowane do pogotowia znalazły trwałą opiekę zastępczą, a jeśli było to możliwe – powróciły do rodziców biologicznych. Pracowały z rodzinami biologicznymi dzieci, w celu znalezienia wyjścia z sytuacji kryzysowej, a w stosunku do dzieci odrabiały zaległości w organizowaniu pomocy specjalistycznej: medycznej, pedagogicznej, psychologicznej i innej. Korzystały w tym zakresie z porad specjalistów instytucji pomocy społecznej z terenu powiatu goleniowskiego. Funkcjonujące na terenie powiatu rodziny pełniące funkcję pogotowia rodzinnego zapewniały tymczasową, zastępczą formę opieki nad małymi dziećmi, porzuconymi przez rodziców biologicznych lub pochodzącymi ze środowisk patologicznych do czasu zakończenia postępowania sądowego.

W okresie sprawozdawczym sądy rejonowe utworzyły w powiecie **19 nowych rodzin zastępczych** (15 spokrewnionych i 4 niezawodowe), które podjęły opiekę nad **26** dziećmi, w tym:

- 2 dzieci z innego powiatu (powiat finansuje koszty pobytu dziecka na podstawie zawartego porozumienia),
- 1 dzieckiem wcześniej umieszczonym w instytucjonalnej pieczy zastępczej,

- 23 dzieci, wobec których sąd orzekł o ograniczeniu władzy rodzicielskiej wobec ich rodziców poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

Dodatkowo Sąd Rejonowy w Goleniowie orzekł o umieszczeniu w już funkcjonujących rodzinnych domach dziecka **3 dzieci**, które wcześniej przebywały w pogotowiach rodzinnych, a Sąd Rejonowy w Szczecinie orzekł o umieszczeniu **3 dzieci** pochodzących ze Szczecina w funkcjonującej na terenie powiatu goleniowskiego rodzinie zastępczej niezawodowej,

Dodatkowo 3 rodziny zastępcze sprawujące opiekę nad 3 dziećmi przeprowadziły się z innego powiatu na teren powiatu goleniowskiego.

- w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Na terenie powiatu goleniowskiego funkcjonuje pięć placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- Placówka Opiekuńczo- Wychowawczą nr 1 w Goleniowie, ul. Wolińska 51,
- Placówka Opiekuńczo- Wychowawczą nr 2 w Goleniowie, ul. Wolińska 53,
- Placówka Opiekuńczo- Wychowawczą nr 3 w Goleniowie, ul. Chrobrego 21,
- Placówka Opiekuńczo- Wychowawczą nr 4 w Nowogardzie, ul. Jana Pawła II 1,
- Placówka Opiekuńczo- Wychowawczą nr 5 w Nowogardzie. ul. Jana Pawła II 1a.

Obsługa placówek prowadzona jest przez Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Goleniowie przy ul. Dworcowej 1.

Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanków w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu goleniowskiego w 2017 r. wynosił:

- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 1 w Goleniowie – **4 488,95 zł**,
- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 2 w Goleniowie - **4 160,29 zł**,
- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 3 w Goleniowie - **3 568,35 zł**,
- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 4 w Nowogardzie - **3 469,20 zł**,
- w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej nr 5 w Nowogardzie - **3 649,77 zł**.

W 2017 roku umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej **20 dzieci**. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgromadzono wymaganą dokumentację dotyczącą stanu zdrowia i sytuacji szkolnej dzieci oraz opinie na temat funkcjonowania rodziny w środowisku uzyskane z jednostek policji i ośrodków pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym placówki opiekuńczo- wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu goleniowskiego opuściło **25 wychowanków**.

Tabela 2. Przyczyny opuszczenia Placówki przez wychowanków.

Przyczyna opuszczenia Placówki	Liczba dzieci
usamodzielnienie	14
powrót do rodziny naturalnej	6
umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej	5
umieszczenie w domu pomocy społecznej	0

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

b) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze

Osobom opuszczającym, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną, umieszczonym w pieczy zastępczej na podstawie postanowienia sądu, w okresie sprawozdawczym udzielano pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie, w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia oraz pomocy prawnej i psychologicznej, w trybie i na zasadach określonych w ustawie:

- o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w odniesieniu do osób usamodzielnianych, które opuściły pieczę zastępczą po 1 stycznia 2012 r.
- o pomocy społecznej w odniesieniu do osób usamodzielnianych, które przed 1 stycznia 2012 r. opuściły rodzinę zastępczą albo placówkę opiekuńczo – wychowawczą, albo pobierały pomoc na kontynuowanie nauki na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W 2017 r. uzyskało pełnoletność 33 wychowanków pieczy zastępczej, w tym 19 wychowanków rodzin zastępczych i 14 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W okresie sprawozdawczym sporządzono:

- 18 indywidualnych programów usamodzielnienia z wychowankami rodzin zastępczych oraz 8 z wychowankami placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 18 weryfikacji indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych, 31 weryfikacji indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych oraz 7 weryfikacji indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pozostających w dotychczasowych rodzinach zastępczych po osiągnięciu pełnoletności,
- 36 okresowych ocen realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych oraz 12 ocen usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- 3 oceny końcowe procesu usamodzielnienia wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz 10 ocen dot. wychowanków rodzin zastępczych.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ucząca się osoba osiągająca pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo – wychowawczej do 25 roku życia, pod warunkiem kontynuowania nauki. Z możliwości tej w 2017r. korzystało 36 wychowanków rodzin zastępczych oraz 5 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W związku z ustawowym obowiązkiem weryfikacji sytuacji materialno-dochodowej w drodze przeprowadzanych wywiadów środowiskowych w stosunku do wychowanków, którzy osiągnęli pełnoletność do 31 grudnia 2011 r. w okresie sprawozdawczym sporządzono:

- 1 wywiad środowiskowy rodzinny cz. I,
- 2 aktualizacje wywiadów środowiskowych cz. IV.

c) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez poradnictwo specjalistyczne

W okresie sprawozdawczym rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka oraz kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej uczestniczyli w:

- szkoleniach dot. dziecka i jego zasobów, konfliktów w rodzinie, współpracy dzieci z rodzicami, samodzielności dziecka i kompetencji społecznych mających na celu podnoszenie kwalifikacji, prowadzonych przez psychologa zatrudnionego w PCPR,
- spotkaniu informacyjno-doradczym nt. finansowania pieczy zastępczej i alimentacji – prowadzonym przez Dyrektora PCPR,
- szkoleniu dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zorganizowanym przez Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich w Szczecinie pn. PRZYJAZNY DOM. W szkoleniu wzięło udział 6 kandydatów na rodziców zastępczych, wszystkie osoby ukończyły szkolenie.

Rodzinom zapewniono poradnictwo psychologiczne, doradztwo prawne, terapię rodzinną, mediacje oraz dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej.

W ramach udzielanego wsparcia psychologicznego pracowano z rodzinami i ich wychowankami nad prawidłową komunikacją oraz nad poszukiwaniem zadowalających rozwiązań istniejących problemów. Uczestnikom została przekazana wiedza pozwalająca na podejmowanie i utrwalanie zachowań, przyczyniających się do zmiany postaw poprzez pracę nad własnymi przekonaniem.

Osoby korzystające z pomocy borykały się m.in. z problemami emocjonalnymi, z trudnościami szkolnymi, niską motywacją dzieci do nauki, brakiem wiary we własne możliwości, problemami w komunikacji z rodziną i innymi osobami, zachowaniami buntowniczymi w okresie dojrzewania, zaburzeniami zachowania, niewystarczającymi kompetencjami wychowawczymi. Pojawiały się również problemy pod postacią zachowań demoralizacyjnych czy autodestrukcyjnych wśród nastolatków (spożywanie alkoholu, palenie papierosów, samookaleczenia, ucieczki ze szkoły). Rodzinom tym niezależnie od wsparcia specjalistycznego - w ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Goleniowie - organizowano spotkania małoletnich z przedstawicielami Policji, w trakcie których małoletni byli poddawani oddziaływaniom edukacyjno-prawnym.

W okresie sprawozdawczym ze wsparcia specjalistycznego skorzystało łącznie 37 rodzin zastępczych/prowadzących rodzinne domy dziecka.

Tabela 3. Przyczyny udzielania poradnictwa, wsparcia, pomocy psychologicznej oraz liczba rodzin/ dzieci w rodzinach korzystających z pomocy

Lp.	Przyczyny	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
1.	Problemy w sprawach opiekuńczo- wychowawczych	24	65
2	Zachowania demoralizujące, autodestrukcyjne	9	24
3.	Sytuacje kryzysowe, problemy rodzinne	2	6
4.	Zdarzenia losowe	2	6
	Ogółem	37*	101

*10 rodzin korzystało ze wsparcia z więcej niż jednej przyczyny, w zestawieniu wykazano problem dominujący.

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

W okresie sprawozdawczym zdiagnozowano 82 dzieci, które trafiły do rodzinnej pieczy zastępczej (po raz pierwszy, z powodu zmiany miejsca zamieszkania lub zostały przeniesione z pieczy instytucjonalnej do rodzinnej) albo – w związku z uregulowaną sytuacją prawną – kwalifikowały się do adopcji. Sporządzone diagnozy psychofizyczne miały na celu ustalenie potrzeb edukacyjnych diagnozowanych dzieci, ich udziału w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych oraz objęcia pomocą profilaktyczno- wychowawczą lub resocjalizacyjną, rehabilitacyjną albo leczeniem.

Tabela 4. Diagnozy psychofizyczne

Lp.	DIAGNOZY PSYCHOFIZYCZNE	Liczba diagnoz
1.	Dzieci z uregulowaną sytuacją prawną (zgłaszane do adopcji)	32
2.	Dzieci, które trafiły do rodzinnej pieczy zastępczej (po raz pierwszy, z powodu zmiany miejsca zamieszkania, zostały przeniesione z pieczy instytucjonalnej do rodzinnej)	50
	Ogółem	82

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

d) świadczenia w pieczy zastępczej

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzina zastępcza niezawodowa, zawodowa oraz rodzinny dom dziecka uprawnione są do pobierania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w kwocie nie niższej niż 1000zł miesięcznie. Rodzina zastępcza spokrewniona w kwocie nie niższej niż 660zł.

W przypadku sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności rodzinie przysługuje dodatek nie niższy niż 200zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka.

Ustawodawca przewidział możliwość otrzymywania wynagrodzeń, dodatków oraz świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci lub osób przebywających w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – na wniosek rodziny - na zasadach i w trybie określonym w przepisach ustawy o pomocy społecznej.

Z możliwości tej korzystało 20 rodzin (20 dzieci), które przed 1 stycznia 2012 r. posiadały status rodziny zastępczej spokrewnionej i uzyskiwały świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w wysokości wyższej niż stanowi to ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Pozostałe rodziny, prowadzący rodzinne domy dziecka w 2017 r. świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci otrzymywały w kwocie:

- 1.000 zł na 138 dzieci,
- 660 zł na 153 dzieci,
- 200 zł (dodatek) na 21 dzieci oraz pełnoletnich wychowanków legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Do zadań własnych powiatu o charakterze obligatoryjnym należy nie tylko przyznawanie świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, ale także między innymi:

- przyznawanie wynagrodzeń rodzinom zastępczym zawodowym, prowadzącym rodzinne domy dziecka oraz rodzinom pomocowym,
- przyznawanie prowadzącym rodzinny dom dziecka świadczeń na utrzymanie lokalu mieszkalnego,
- pokrywanie prowadzącym rodzinny dom dziecka kosztów związanych z remontem,
- udzielanie rodzinom zastępczym zawodowym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka dni wolnych od sprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy.

Zgodnie z art. 85 ustawy rodzinom zastępczym zawodowym i prowadzącym rodzinne domy dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2000 zł miesięcznie, a rodzinom zastępczym zawodowym pełniącym funkcję pogotowia rodzinnego nie niższe niż 2.600zł miesięcznie. Jeżeli rodziną zastępczą zawodową/prowadzącymi rodzinny dom dziecka są małżonkowie wynagrodzenie przysługuje jednej osobie. Uchwałą Nr VI/48/15 z dnia 18 czerwca 2015 r. Rada Powiatu w Goleniowie podwyższyła wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka i ustaliła je na poziomie od 2 300zł brutto miesięcznie (przy sprawowaniu opieki nad 4 dziećmi) do 2 650zł brutto miesięcznie (w przypadku sprawowania opieki na 8 dzieci).

W okresie sprawozdawczym 2 rodzinom zastępczym zawodowym pełniącym funkcję pogotowia rodzinnego przyznano świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego wysokości 1 684,97 zł i 2.000zł – na zasadach i w trybie określonym w umowach zawartych z rodzinami.

Z możliwości niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem skorzystały w roku 2017 trzy rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz jedna rodzina zastępcza zawodowa. W związku z tym, opiekę nad 5 dziećmi umieszczonych w tych rodzinach sprawowały 3 rodziny pomocowe.

Ponadto rodzinom zastępczym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka można przyznać świadczenia na:

- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka,
- pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka oraz wystąpieniem zdarzeń losowych.

W 2017r. wydano 270 decyzji administracyjnych dot. świadczeń, w tym:

- 35 decyzji orzekających o uchyleniu świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- 14 decyzji orzekających o uchyleniu świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania pełnoletniego wychowanka opuszczającego pieczę zastępczą,

- 59 decyzji orzekających o przyznaniu świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka,
- 18 decyzji orzekających o przyznaniu jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do pieczy zastępczej dziecka,
- 18 decyzji przyznających świadczenie na rzecz pełnoletniego wychowanka pozostającego w dotychczasowej rodzinie po osiągnięciu pełnoletności,
- 13 decyzji orzekających o zmianie okresu wypłaty lub wysokości świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci,
- 2 decyzje orzekające o przyznaniu rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka świadczeń na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego,
- 8 decyzji orzekających o przyznaniu dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- 16 decyzji orzekających o przypisaniu do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia,
- 1 decyzję orzekającą o przyznaniu świadczenia na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego,
- 54 decyzji orzekających o przyznaniu środków finansowych na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym,
- 5 decyzji orzekających o przyznaniu świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rodzinie pomocowej,
- 2 decyzje orzekającą o przyznaniu 3 dzieci dofinansowania do wypoczynku,
- 4 decyzje orzekające o odmowie przyznania świadczenia na pokrycie kosztów wypoczynku,
- 1 decyzję orzekającą o odmowie przyznania świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka,
- 1 decyzję orzekającą o odmowie przyznania jednorazowego świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka,
- 1 decyzję orzekającą o odmowie przyznania środków na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym,
- 1 decyzję orzekającą o odmowie przyznania świadczenia na pokrycie nieprzewidzianych wydatków związanych z prowadzeniem rodzinnego domu dziecka.

Zgodnie z art.80 ust.1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, niezależnie od świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, przysługuje na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18. roku życia **dodatek wychowawczy** w kwocie 500,00 zł miesięcznie. Jest on przyznawany na wniosek odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Prawo do dodatku wychowawczego ustala się na okres 12 miesięcy. Zgodnie z art.87 ust. 1b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku braku zmian w sytuacji rodziny zastępczej lub prowadzącego

rodzinny dom dziecka mającej wpływ na prawo do dodatku wychowawczego ustala się je na okres kolejnych 12 miesięcy z urzędu.

W roku 2017 rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka wystąpili z 50 wnioskami o ustalenie prawa do dodatków wychowawczych. Wydano 322 decyzje administracyjne, w tym:

- 272 orzekających o przyznaniu dodatku wychowawczego,
- 4 zmieniające okres wypłaty dodatku - w związku z czasowym niesprawowaniem opieki nad dziećmi,
- 28 decyzji uchylających decyzje o przyznaniu dodatku wychowawczego,
- 15 decyzji orzekających o zwrocie nienależnie pobranego dodatku wychowawczego,
- 1 decyzję odmawiającą przyznania dodatku wychowawczego,
- 2 decyzje orzekające o zmianie danych osobowych dziecka.

W okresie sprawozdawczym wypłacono 2.723 dodatki wychowawcze na kwotę **1.341487,46 zł**. Zadanie finansowane jest ze środków budżetu państwa.

e) świadczenia na usamodzielnienie wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka i placówki opiekuńczo-wychowawcze

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kontynuującym naukę usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych, którzy nabyli prawo do pobierania przedmiotowej pomocy przed 1 stycznia 2012r. przysługuje miesięczna pomoc na kontynuowanie nauki w trybie i na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej tj. w kwocie **494,10 zł** miesięcznie - pomoc w powyższej wysokości pobierało 2 usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych.

Usamodzielnianym wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych, którzy nabyli prawo do pobierania przedmiotowej pomocy po 1 stycznia 2012 r. przysługuje pomoc na kontynuowanie nauki w kwocie **500 zł** miesięcznie i w tej wysokości pomoc pobierało:

- 32 wychowanków rodzin zastępczych,
- 16 wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Dodatkowo w okresie sprawozdawczym:

- 1) pomoc na usamodzielnienie przyznano i wypłacono:
 - 12 wychowankom rodzin zastępczych,
 - 7 wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- 2) pomoc na zagospodarowanie przyznano i wypłacono:
 - 14 wychowankom rodzin zastępczych,
 - 8 wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych.

W 2017 r. wydano:

- 26 decyzji orzekających o przyznaniu miesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki dla wychowanków rodzin zastępczych,

- 18 decyzji orzekających o przyznaniu miesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki dla wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- 8 decyzji orzekających o uchyleniu miesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki dla wychowanków rodzin zastępczych,
- 2 decyzje orzekające o uchyleniu miesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki dla wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych,
- 12 decyzji orzekających o przyznaniu pomocy na usamodzielnienie dla wychowanków rodzin zastępczych,
- 7 decyzji orzekających o przyznaniu pomocy na usamodzielnienie dla wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- 14 decyzji orzekających o przyznaniu pomocy na zagospodarowanie dla wychowanków rodzin zastępczych,
- 8 decyzji orzekających o przyznaniu pomocy na zagospodarowanie dla wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- 7 decyzji orzekających o zmianie adresu pełnoletniego wychowanka rodziny zastępczej i placówki opiekuńczo – wychowawczej pobierających miesięczną pomoc na kontynuowanie nauki,
- 8 decyzji orzekających o przypisaniu do zwrotu nienależnie pobranej miesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki,
- 3 decyzje orzekające o zawieszeniu wypłaty pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki,
- 6 decyzji zmieniających okres wypłaty pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki,
- 1 decyzję orzekającą o odmowie przyznania pomocy na usamodzielnienie,

f) źródła finansowania pieczy zastępczej

Łącznie na finansowanie **rodzinnej pieczy zastępczej** w Powiecie Goleniowskim wydatkowano środki w wysokości **5.399.309,01 zł**, w tym:

- z budżetu Powiatu Goleniowskiego – **3.100.997,71 zł**,
- z budżetu Państwa (dotacje) – **1.413.790,65 zł**,
- z budżetów samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust.8 ustawy – **435.128,92 zł**,
- z budżetów powiatowych (porozumienia) – **440.934,63 zł**,
- z odpłatności rodziców biologicznych – **8.457,10 zł**.

W okresie sprawozdawczym realizowano:

- **31 porozumień** określających warunki i sposób przekazywania Powiatowi Goleniowskiemu środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem opieki i wychowania w **rodzinnej pieczy zastępczej dzieciom pochodzącym z terenu innych powiatów tj.:**
 - 2 dzieci z Powiatu Szczecineckiego,
 - 1 dziecko z Miasta Zabrze,
 - 2 dzieci z Powiatu Łobeskiego,
 - 22 dzieci z Miasta Szczecin,
 - 3 dzieci z Powiatu Stargardzkiego,
 - 3 dzieci z Powiatu Kamieńskiego,
 - 1 dziecko z Miasta Włocławek,

- 1 dziecko z Powiatu Myśliborskiego.

Dochody z tego tytułu wyniosły 440.934,63 zł.

- **18 porozumień** określających warunki i sposób przekazywania innym powiatom środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem **dzieci pochodzących z Powiatu Goleniowskiego, a przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów tj.:**
 - Powiatowi Gryfickiemu - 2 dzieci,
 - Miastu Koszalin - 2 dzieci,
 - Miastu Szczecin - 7 dzieci,
 - Powiatowi Brzeskiemu - 2 dzieci,
 - Powiatowi Zamojskiemu - 1 dziecko,
 - Powiatowi Sławieńskiemu - 1 dziecko,
 - Powiatowi Kamińskiemu – 1 dziecko,
 - Powiat Szamotulski – 1 dziecko
 - Powiatowi Kieleckiemu – 1 dziecko.

Wydatki z tego tytułu wyniosły 210.880,52 zł.

- **1 porozumienie** określające warunki i sposób przekazywania innemu powiatowi środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem **1 dziecka pochodzącego z Powiatu Goleniowskiego, a przebywającego w placówce opiekuńczo-wychowawczej funkcjonującej na terenie powiatu sieradzkiego - wydatki z tego tytułu wyniosły 62.234,98 zł,**
- **5 porozumień** określających warunki i sposób przekazywania Powiatowi Goleniowskiemu środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem opieki i wychowania w **placówkach opiekuńczo- wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Goleniowskiego: 7 dzieci** pochodzących z terenu innych powiatów: Powiatu Kołobrzeskiego – 3 dzieci, Powiatu Świdwińskiego - 1 dziecko, Miasta Gorzów Wielkopolski - 2 dzieci, Miasta Szczecin- 4 dziecko - **dochody z tego tytułu do 30.06.2017 r. wyniosły 110 702,28 zł.** Od 1 lipca 2017 r. środki te wpływały bezpośrednio na konto Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Goleniowie.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła obowiązek **odpłatności gmin** właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem po raz pierwszy w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2017 r. gminy ponosiły odpłatność za pobyt:

- **w rodzinnej pieczy zastępczej:**

Tabela 5. Liczba dzieci z poszczególnych gmin, za które jednostki ponoszą odpłatność za pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej.

Gmina	Goleniów	Nowogard	Stepnica	Maszewo	Osina	Przybiernów
Liczba dzieci pochodzących z danej gminy	46	44	17	23	6	9
Razem	145					

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

- w instytucjonalnej pieczy zastępczej:

Tabela 6. Liczba dzieci z poszczególnych gmin, za które jednostki ponoszą odpłatność za pobyt w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Gmina	Goleniów	Nowogard	Stepnica	Maszewo	Osina	Przybiernów
Liczba dzieci pochodzących z danej gminy	21	2	2	4	9	2
Razem	40					

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

W 2017 r. dochody z tytułu zwrotu kosztów na opiekę i wychowanie dziecka pokrytych przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej wyniosły **793.023,90 zł**, z tego w **rodzinnej pieczy zastępczej - 435 128,92 zł** oraz w **instytucjonalnej do 30.06.2017 r. – 357.894,98 zł** (od 1 lipca 2017 r. środki te wpływały bezpośrednio na konto Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Goleniowie).

Rodzice, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, są zobowiązani do ponoszenia odpłatności za ich pobyt w pieczy. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dała możliwość odstąpienia od ustalania przedmiotowej opłaty, umarzania w całości lub w części łącznie z odsetkami, odraczania terminu płatności lub rozkładania na raty powstałych wierzytelności. Zgodnie z art. 194 ust. 2 wyżej cyt. ustawy Rada Powiatu w Goleniowie 23 lutego 2012 r. przyjęła *uchwałę Nr XIII/102/12 w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty rodzicom, osobom dysponującym dochodem dziecka, osobie pełnoletniej, która osiągnęła pełnoletność w pieczy zastępczej, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.*

W okresie sprawozdawczym z tytułu **odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej** uzyskano dochody w łącznej wysokości **15 083,96 zł**, w tym:

- **rodzinnej - 8 457,10 zł,**
- **instytucjonalnej – 6 626,86 zł.**

W 2017 r. wydano **300** decyzji w sprawie odpłatności rodziców biologicznych, w tym najliczniejszą grupę, bo aż **237** stanowiły decyzje odstępujące od ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. Podczas prowadzonych postępowań administracyjnych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracowało z ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi urzędami pracy, policją, a także z innymi instytucjami w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, dochodowej i majątkowej, osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty. Zdecydowana większość rodziców znajdowała się w bardzo trudnej sytuacji życiowej i finansowej. Osoby te najczęściej nie posiadały stałego zatrudnienia, podejmowały jedynie drobne prace dorywcze lub utrzymywały się z rent, świadczeń pomocy społecznej. W okresie sprawozdawczym - na wniosek strony - wydano 3 decyzje w sprawie zmiany wcześniej wydanych decyzji.

Ponadto - na wniosek stron - Starosta Goleniowski orzekł w 2 przypadkach o umorzeniu w całości lub rozłożeniu na raty wierzytelności powstałej na skutek niewywiązywania się przez rodziców biologicznych z obowiązku uiszczania opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej. W 1 przypadku ze względu na fakt, że osoba zobowiązana do ponoszenia opłaty jest osobą z orzeczoną niepełnosprawnością, a w 2 przypadku ze względu na jej bardzo trudną sytuację życiową i finansową.

1.2 Zadania realizowane przez PCPR jako organizatora pieczy zastępczej

W roku 2017 r. – w okresie od października do grudnia - 6 osób (w tym 1 małżeństwo i 4 osoby samotne) uczestniczyło w szkoleniu dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zorganizowanym przez Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej w Szczecinie pn. PRZYJAZNY DOM. Wszystkie osoby ukończyły szkolenie i otrzymały stosowne świadectwa.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w okresie sprawozdawczym dokonał 31 pierwszych ocen sytuacji dziecka oraz 443 ocen okresowych zawierających opinię nt. zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Oceny dokonywane były w konsultacji z rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz instytucjami oświatowymi, w szczególności ze szkołami, przedszkolami, świetlicami środowiskowymi. Instytucje te - na wniosek Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej - opinie nt. rozwoju, zachowania, osiągnięć szkolnych, współpracy z opiekunami oraz ewentualnie pojawiających się problemów w środowisku szkolnym i lokalnym dziecka. Od 19 września 2014 r. tj. od daty wejścia w życie zmian do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ocena sytuacji dziecka dokonywana jest na posiedzeniu z udziałem:

- 1) odpowiednio rodziną zastępczą albo prowadzącym rodzinny dom dziecka,
- 2) psychologiem,
- 3) właściwym asystentem rodziny,
- 4) przedstawicielem ośrodka adopcyjnego,
- 5) koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej,
- 6) rodzicami dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Oceny, w przypadku dzieci do 3 lat – zgodnie z wymogiem ustawowym – dokonywane były co 3 miesiące, w przypadku dzieci starszych – co 6 miesięcy. Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2 przypadkach przekazał do Sądu opinie nt. braku zasadności pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, w 1 przypadku Sąd podzielił opinię Organizatora i dziecko opuściło rodzinną pieczę zastępczą, w 1 przypadku toczy się postępowanie.

Dodatkowo, w przypadkach powzięcia informacji o nieprawidłowościach występujących w rodzinie, Organizator niezwłocznie informował o tym Sąd Rodzinny, który podejmował dalsze działania w stosunku do rodziny zastępczej.

W roku 2017 wystąpiono z 37 wnioskami o pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców naturalnych, z tego w 21 sprawach Sąd orzekł o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej, w 2 przypadkach oddalił wnioski, a w pozostałych przypadkach trwa postępowanie sądowe.

32 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do ośrodków adopcyjnych w celu przysposobienia. 9 dzieci zostało przysposobionych, 20 dzieci nie zostało zakwalifikowanych do adopcji ze względu na silną więź łączącą rodzinę zastępczą i dziecko, a w stosunku do 3 dzieci trwa procedura adopcyjna.

3 rodziny zastępcze zawodowe skorzystały z przysługującego im prawa do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem - 2 rodziny zastępcze zawodowe w wymiarze 30 dni kalendarzowych, 1 rodzina w wymiarze 11 dni kalendarzowych. Dzieci z tych rodzin zostały umieszczone w rodzinach pomocowych (posiadających kwalifikacje) wskazanych przez PCPR i zaakceptowanych przez rodzinę. Pod opieką rodzin pomocowych przebywało łącznie 5 dzieci.

2 rodzinom zastępczym zawodowym i 8 osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka przyznano świadczenie w formie zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Wymiar czasu pracy osoby do pomocy wynosił odpowiednio 10 lub 20 godzin tygodniowo. Wynagrodzenie za 1 godzinę zatrudnienia osoby do pomocy, było równe stawce przeliczeniowej za 1 godzinę wynagrodzenia minimalnego określonej w odrębnych przepisach.

Dodatkowo do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich do rodzinnych domów dziecka skierowano na okres 8 miesięcy 5 osób bezrobotnych - zatrudnionych w ramach robót publicznych.

2. ustawy o pomocy społecznej:

2.1. Zapewnienie i organizowanie całodobowej opieki w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie

Na terenie powiatu goleniowskiego funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie, Smużyny 2 z filią w Nowogardzie przy ul. Piłsudskiego 9. Na podstawie decyzji zmieniającej z dnia 20 stycznia 2014 r. znak: S-1.9423.1.1.2014.JJ Wojewoda Zachodniopomorski zezwolił na prowadzenie Domu Pomocy Społecznej przeznaczonego dla 101 osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz 136 osób przewlekłe psychicznie chorych. Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie dysponuje łącznie 237 miejscami, w tym 2 miejscami na pobyt czasowy. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie – w 2017 r. wynosił 2.818 zł.

W okresie sprawozdawczym do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęło łącznie 20 wniosków o umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej, z tego 11 wniosków z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu goleniowskiego i 9 - z terenu innych powiatów (Stargard, Stara Dąbrowa, Dobra, Widuchowa, Kłodawa, Szczecin).

Na przestrzeni 2017 roku wydano 135 decyzji administracyjnych, w tym m.in.:

- 105 decyzji zmieniających wysokość odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej z uwagi na waloryzację świadczeń rentowych mieszkańców

przekraczającą kwotę zmiany dochodu o 10% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej,

- 3 decyzje o wygaśnięciu odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej z powodu zgonu mieszkańców,
- 1 decyzję ustalającą odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej,
- 1 decyzję uchylającą odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej,
- 6 decyzji orzekających o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej na pobyt stały,
- 1 decyzję orzekającą o skierowaniu do Domu Pomocy Społecznej na pobyt stały,
- 3 decyzje orzekające o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej na pobyt czasowy,
- 2 decyzje zmieniające decyzje o umieszczeniu na pobyt czasowy z powodu przedłużenia terminu pobytu,
- 3 decyzje zmieniające decyzje o umieszczeniu z pobytu czasowego na stałe,
- 3 decyzje o wygaśnięciu decyzji dot. skierowania z powodu zgonu mieszkańców,
- 5 decyzji o wygaśnięciu decyzji dot. umieszczenia z powodu zgonu mieszkańców.

Na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie na dzień 31.12.2017 r. oczekiwało 31 osób.

2.2. Interwencja Kryzysowa

Funkcjonujący w strukturach PCPR Ośrodek Interwencji Kryzysowej nie zapewniał od 2011 r. miejsc noclegowych dla ofiar przemocy domowej. W okresie funkcjonowania hostelu z miejscami całodobowymi - przy byłej Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Mostach - tylko raz wystąpiła konieczność zabezpieczenia dla matki z dwojgiem dzieci. Aktualnie ofiary przemocy, w tym małoletnie dzieci wymagające schronienia – umieszczane są w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Świnoujściu albo w Białogardzie i są to sytuacje bardzo rzadkie.

W związku z powyższym oraz w celu uniknięcia wprowadzania klientów PCPR w błąd uchwałą Nr 562/155/17 z dnia 8 grudnia 2017 r. Zarząd Powiatu w Goleniowie wprowadził zmiany do regulaminu organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie polegające na przekształceniu - funkcjonującego w strukturach Centrum - Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Punkt Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego.

W okresie sprawozdawczym z usług Ośrodka Interwencji Kryzysowej/Punktu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego skorzystały łącznie **152 rodziny**. Najczęściej udzielano poradnictwa, wsparcia i pomocy w związku z występującymi w rodzinach: **konfliktami małżeńskimi, bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami finansowymi, problemami mieszkaniowymi, bezrobociem, przemocą psychiczną i fizyczną, alkoholizmem, chorobą, niepełnosprawnością oraz zdarzeniami losowymi.**

Tabela 7. Przyczyny udzielania poradnictwa, wsparcia, pomocy oraz liczba rodzin, osób w rodzinach korzystających z usług

Lp.	Przyczyny	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	przemoc psychiczna i fizyczna	53	177
2	niewydolność wychowawcza	35	165

Lp.	Przyczyny	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	przemoc psychiczna i fizyczna	53	177
2	niewydolność wychowawcza	35	165
3	sytuacja kryzysowa	31	104
4	problemy finansowe, bezrobocie	13	36
5	alkoholizm	8	34
6	choroba	5	14
7	bezdomność, problemy mieszkaniowe	3	7
8	zdarzenie losowe	2	10
9	niepełnosprawność	1	4
10	potrzeba ochrony macierzyństwa	1	3
	Ogółem	152	554

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

Tabela 8. Liczba rodzin/osób w rodzinach korzystających ze wsparcia w rozbięciu na gminy zamieszkania klientów oraz przyczyny udzielenia poradnictwa, wsparcia, pomocy.

Lp.	Przyczyny	Gmina Goleniów		Gmina Nowogard		Gmina Maszewo		Gmina Stepnica		Gmina Przybiernów		Gmina Osina	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodz.
1	Sytuacja kryzysowa	16	54	7	23	-	-	3	8	4	16	1	3
2	Niewydolność wychowawcza	19	99	7	32	4	15	1	4	-	-	4	15
3	Problemy finansowe, bezrobocie	9	21	-	-	2	8	2	7	-	-	-	-
4	Problemy mieszkaniowe, bezdomność	2	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Alkoholizm	3	16	2	7	-	-	2	8	-	-	1	3
6	Przemoc psychiczna i fizyczna	29	94	10	36	5	18	4	12	4	15	1	2
7	Choroba	5	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Niepełnosprawność	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-
9	Zdarzenie losowe	2	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Potrzeba ochrony macierzyństwa					1	3						
	OGÓŁEM	85	312	27	101	12	44	12	39	9	35	7	23

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

Poradnictwa, doradztwa udzielali następujący specjaliści: prawnik, psycholog, mediator oraz terapeuta.

Tabela 9. Rodzaje wsparcia i liczba udzielanych porad na rzecz klientów będących w kryzysie

Lp.	Rodzaj wsparcia	Liczba porad*
1	doradztwa prawne	57
2	doradztwo psychologiczne	57
3	terapię rodzinne	1
4	mediacje	3
	ogółem	118

* wystąpiły przypadki, w których zgłaszające się osoby korzystały jednocześnie z kilku porad.

Tabela 10. Rodzaje i liczba porad w rozbiciu na gminy zamieszkania klientów

Lp.	Rodzaj wsparcia	Gmina Goleniów	Gmina Nowogard	Gmina Maszewo	Gmina Stepnica	Gmina Przybiernów	Gmina Osina
		Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających	Liczba osób korzystających
1	prawne	33	5	4	8	6	1
2	psychologiczne	35	11	4	2	3	2
3	terapia	1	-	-	-	-	-
4	mediacje	3	-	-	-	-	-
	OGÓŁEM	72	16	8	10	9	3

* wystąpiły przypadki, w których zgłaszające się osoby korzystały jednocześnie z kilku porad.

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

W ramach pracy wykonywanej przez koordynatora Ośrodka Interwencji Kryzysowej /PIKiPS sporządzono 42 nowe karty klienta.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 10, poz. 1493), w PCPR realizowano programy korekcyjno-edukacyjne, skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie. Celem programów była zmiana postaw i zachowań u uczestników, w celu zmniejszenia ryzyka dalszego stosowania przez nich przemocy oraz zwiększenie zdolności do samokontroli niepożądanych zachowań.

Przy realizacji programów współpracowano z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Sądem Rejonowym w Goleniowie oraz Policją. Zajęcia, w ramach programu odbywały się w Goleniowie w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i były prowadzone przez osobę, która posiadała uprawnienia oraz kwalifikacje do prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

W okresie sprawozdawczym program korekcyjno-edukacyjny realizowany był w 2 edycjach – pierwsza w okresie od 6 marca do 22 maja 2017 r. druga w okresie od 18 września do 4 grudnia 2017 r. Programy rozpoczęło 21 osób, spośród których 20 ukończyło szkolenie

i uzyskało zaświadczenie o ukończeniu programu. Na realizację zadania pozyskano dotację z budżetu państwa w wysokości 12.690 zł, którą wykorzystano w całości.

Po raz pierwszy w roku sprawozdawczym realizowano w PCPR program psychologiczno-terapeutyczny dla sprawców przemocy w rodzinie. Celem programu było utrwalenie umiejętności oraz zmian postaw nabytych w trakcie uczestnictwa w podstawowym programie korekcyjno-edukacyjnym, przy wykorzystaniu różnych form oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych. Program realizowany był w okresie od 16 listopada 2017 r. do 11 grudnia 2017 r. W programie wzięło udział 10 osób, ukończyło 9 osób. Środki w wysokości 8.460zł – pochodzące z dotacji z budżetu państwa - wykorzystano w całości.

2.3. Usamodzielnianie wychowanków opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze

W 2017 r. pomocą na usamodzielnienie, w trybie i na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej, objętych było łącznie 6 wychowanków młodzieżowych ośrodków wychowawczych i zakładów poprawczych.

3 wychowankom młodzieżowych ośrodków wychowawczych wypłacano pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, 3 przyznano pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej, 3 pomoc na usamodzielnienie.

W okresie sprawozdawczym sporządzono:

- 3 weryfikacje indywidualnych programów usamodzielnienia,
- 5 ocen realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia,
- 3 oceny końcowe indywidualnego procesu usamodzielnienia.

W związku z ustawowym obowiązkiem weryfikacji sytuacji materialno – dochodowej w drodze przeprowadzanych wywiadów środowiskowych, w okresie sprawozdawczym sporządzono:

- 4 wywiady środowiskowe rodzinne cz. I,
- 2 aktualizacje wywiadów środowiskowych cz. IV,
- 5 wywiadów środowiskowych cz V.

W 2017 r. wydano:

- 1 decyzję administracyjną przyznającą pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki dla usamodzielnianego wychowanka młodzieżowego ośrodka wychowawczego,
- 1 decyzję przypisującą do zwrotu nienależnie pobraną pomoc na kontynuowanie nauki
- 3 decyzje przyznające pomoc na zagospodarowanie,
- 3 decyzje przyznające pomoc na usamodzielnienie,
- 2 decyzje orzekające o zmianie adresu usamodzielnianego wychowanka,
- 1 decyzję orzekającą o zmianie okresu wypłaty pomocy na kontynuowanie nauki.

3. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

W Powiecie Goleniowskim zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane były w 2017 r. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej przez Powiatowy Urząd Pracy.

Do 6 lutego 2017 r. brak było planu finansowego Funduszu, a środki na zobowiązania dot. dofinansowania kosztów działania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowogardzie przekazywane były zaliczkowo. W dniu 7 lutego 2017 r. Zarząd PFRON podjął decyzję o dokonaniu podziału środków finansowych na poszczególne powiaty na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Dla Powiatu Goleniowskiego przyznano środki w wysokości **1.076.128,00zł**, w tym na zobowiązania dotyczące kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej - **479.880,00 zł**.

Pismem z dnia 28 czerwca 2017 r. znak: DF.WRO.286.2017 Zarząd PFRON poinformował, że zostanie ponownie dokonany podział środków przewidzianych dla samorządów w planie Funduszu na rok 2017 z uwagi na przekazanie przez GUS błędnych danych dotyczących liczby osób niepełnosprawnych bezrobotnych oraz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu jako średniej z trzech miesięcy: wrzesień, październik, listopad 2016 r. we wszystkich powiatach i województwach.

Pismem z dnia 18 lipca 2017 r. Zarząd PFRON przekazał informację dotyczącą ponownego podziału środków PFRON przypadających w 2017 r. – wg algorytmu – dla Powiatu Goleniowskiego na realizację zadań określonych ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Nastąpiło **zmniejszenie środków PFRON** przypadających (zgodnie z algorytmem) Powiatowi Goleniowskiemu na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych o kwotę **12.455,00 zł tj. z kwoty 1.076.128,00 zł do 1.063.673 zł**, w tym na zobowiązania dotyczące kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej - **479.880,00 zł**. Otrzymane środki – zgodnie z uchwałą Nr XIX/185/17 Rady Powiatu w Goleniowie z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie określenia zadań, na które przeznacza się środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, po zmianach wprowadzonych uchwałami: Nr XX/199/17 z dnia 27 kwietnia 2017 r. Nr XXII/221/17 z dnia 14 września 2017 r. i Nr XXIV/242/17 z dnia 14 grudnia 2017 r. zostały przeznaczone na niżej określone zadania:

- **z zakresu rehabilitacji społecznej - 1.014.236,05 zł**, w tym na:
 - 1) zobowiązania dotyczące dofinansowania kosztów działania warsztatu terapii zajęciowej - **479.880,00 zł**,
 - 2) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych – **171.201,00 zł**,
 - 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze - **322.501,82 zł**,
 - 4) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych - **36.653,23 zł**,
 - 5) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych – **4.000,00zł**

-- z zakresu rehabilitacji zawodowej - **49.436,95 zł**, w tym na:

- 1) przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej **22.000,00 zł**,
- 2) finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu **26.092,95 zł**,
- 3) finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych **1.344,00 zł**.

W ramach posiadanych środków udzielono dofinansowania do:

- 1) uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych 86 osobom niepełnosprawnym i 74 opiekunom,
- 2) zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze 357 osobom niepełnosprawnym, w tym 310 osobom dorosłym, 47 dzieciom. W ramach tego zadania 96 osobom niepełnosprawnym udzielano comiesięcznych dofinansowań do zakupu środków pomocniczych takich jak: cewniki, worki i pieluchomajtki oraz sfinansowano udział własny osób niepełnosprawnych w kosztach zakupu między innymi:
 - 7 wózków inwalidzkich,
 - 168 aparatów słuchowych,
 - 119 wkładek usznych,
 - 3 par butów ortopedycznych,
 - 5 materacy przeciwodleżynowych,
 - 5 poduszek przeciwodleżynowych,
 - 2 pionizatorów,
 - 15 protez,
 - 3 balkoników,
 - 25 ortez,
 - 2 pończoch kikutowych,
 - 2 fotelików terapeutycznych,
 - 1 wymiany leja w protezie uda,
 - 2 kul łokciowych,
 - 1 systemu wspomagającego słyszenie,
- 3) zakupu sprzętu rehabilitacyjnego tj.:
 - 8 łóżek rehabilitacyjnych, w tym 1 z zestawem osprzętu UGUL,
 - 5 rowerów rehabilitacyjnych,
 - PhysioGo 500L+Sonda IR 400/808+Aplikator płaski pola magnetycznego CPE1 (aparat do lasoterapii),
 - 1 atlasu do ćwiczeń,
 - 1 materaca rehabilitacyjnego,
 - 1 poduszki rehabilitacyjnej,
 - 2 taśm rehabilitacyjnych,
- 4) likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych 9 osobom, w tym:

- do likwidacji barier architektonicznych – 1 osobie (w ramach zawartej umowy dofinansowano dostosowanie łazienki dla osoby niepełnosprawnej poruszającej się za pomocą wózka inwalidzkiego, poprzez wykonanie między innymi: robót demontażowych, poszerzenie łazienki, wykonanie kabiny murowanej, ułożenie płytek antypoślizgowych, likwidację progu, zamontowanie uchwytów,
- do likwidacji barier technicznych – 3 osobom (w ramach zawartych umów dofinansowano zakup: 3 podnośników dla osób poruszających się za pomocą wózka inwalidzkiego),
- do likwidacji barier w komunikowaniu się – 5 osobom (w ramach zawartych umów dofinansowano zakup: 2 zegarów z funkcją budzenia za pomocą dźwięku lub światła, laptopa, lupy elektronicznej, czytnika NPN dla osoby z dysfunkcją narządu wzroku).

Dodatkowo w ramach środków PFRON:

- 1) sfinansowano wydatki na instrumenty i usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu (staże dla 4 osób),
- 2) przyznano 1 osobie niepełnosprawnej środki na szkolenie i przekwalifikowanie zawodowe,
- 3) przyznano 1 osobie niepełnosprawnej środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej.

Otrzymane przez Powiat z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych środki w kwocie **1.063.673,00 zł**, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej wykorzystano w **99,91%** na różnego rodzaju formy rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Należy jednak zaznaczyć, iż nie zaspokoili one wszystkich potrzeb w tym zakresie.

W 2017 r. uczestniczono w programie realizowanym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III” w obszarze B. W ramach w/w obszaru podpisano umowę z Gminą Przybiernów na zadanie pn. „Dostosowanie obiektu Szkoły Podstawowej w Przybiernowie do potrzeb osób niepełnosprawnych.”. Koszt realizacji zadania wyniósł 42.831,00zł, z czego 12.662,00 zł zrefundowano ze środków PFRON.

W Warsztacie Terapii Zająciowej w Nowogardzie w okresie sprawozdawczym uczestniczyło 30 osób niepełnosprawnych. Były to osoby z różnym rodzajem i stopniem niepełnosprawności i o bardzo różnym poziomie wiedzy ogólnej oraz zróżnicowanych możliwościach przyswajania nowych treści.

Zajęcia odbywały się w grupach, w niżej wymienionych pracowniach:

- 1) gospodarstwa domowego, w której to uczestnicy rozwijali między innymi umiejętności przygotowywania posiłków, utrzymywania czystości i porządku w pomieszczeniu podczas zajęć, wyrabianie sprawności manualnych,

- 2) poligraficzno-komputerowej, gdzie uczestnicy zapoznali się z zasadami BHP, doskonalili umiejętność czytania, pisanie i liczenia, rozwijali umiejętność obsługi programów komputerowych i korzystania z przeglądarek internetowych,
- 3) plastycznej, gdzie uczestnicy utrwalali oraz poznawali nowe, różnorodne formy plastyczne, tj. między innymi wykonywanie mas plastycznych z użyciem modeliny i plasteliny,
- 4) manualno-ruchowej, gdzie uczestnicy uczyli się między innymi pracy z ciałem,
- 5) stolarsko – rzeźbiarskiej, w której to uczestnicy doskonalili sprawność manualną poprzez wykonywanie prac ręcznych przy wykorzystaniu materiałów takich jak: styropian, skóra, płyta pilśniowa, drewno, sklejka, tasiemka, szkło.

W Warsztacie prowadzona była również rehabilitacja ruchowa, polegająca na usprawnianiu ruchem, zajęciach rytmiczno-muzycznych, gimnastyce grupowej i indywidualnej.

Koszt działalności Warsztatu w 2017 r. wyniósł **533.200,00 zł** i został sfinansowany:

- w 90 % ze środków PFRON - 479.880,00 zł,
- w 9,53 % z budżetu Powiatu - 50.820,00 zł,
- w 0,47 % ze środków jednostki prowadzącej WTZ - 2.500,00 zł.

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracowało z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych, która m.in.:

- opiniowała projekty uchwał przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych,
- opiniowała projekty złożone przez przyszłych beneficjentów w ramach programu "Wyrównywanie Różnic Między Regionami III" w obszarach „B” (likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania) i „D” (likwidacja barier transportowych),
- wypracowała opinię do sprawozdania z realizacji Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych za rok 2016. Sprawozdanie – uchwałą Nr XX/195/17 z dnia 27 kwietnia 2017 r. – zostało przyjęte przez Radę Powiatu w Goleniowie,
- omawiała również kierunki działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Goleniowskim.

Ze względu na niedobór środków PFRON w stosunku do istniejących potrzeb Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych zaproponowała utrzymanie zasady udzielania dofinansowania osobom niepełnosprawnym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (poza cewnikami i pieluchomajtkami) do wysokości kwoty udzielonej refundacji przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczyła w organizowanych przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych spotkaniach, na których przekazywała informacje nt. realizowanych przez Centrum zadań i programów na rzecz osób niepełnosprawnych.

III. SPRAWOZDANIE Z REALIZOWANYCH PRZEZ PCPR PROGRAMÓW I PROJEKTÓW KONKURSOWYCH

1. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Goleniowskim na lata 2013-2017.

W roku sprawozdawczym kontynuowano realizację Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Goleniowskim na lata 2013-2017, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XXII/205/13 Rady Powiatu w Goleniowie z dnia 28 marca 2013 r.

Celem głównym Programu jest: „Przeciwdziałanie przemocy domowej w Powiecie Goleniowskim”.

W 2017 r. w ramach działania:

- podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie:

- 1) sporządzono weryfikację wykazów instytucji udzielających pomocy rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz przekazano je takim instytucjom jak: Sąd Rejonowy w Goleniowie, Prokuratura Rejonowa w Goleniowie, gminne ośrodki pomocy społecznej,
- 2) aktualizowano witrynę Biuletynu Informacji Publicznej, na której m.in. udostępniano informacje dotyczące pomocy w obszarze przemocy w rodzinie, zamieszczono wykazy instytucji udzielających pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy, zamieszczono oferty na przeprowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego i psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) kontynuowano dystrybucję ulotek z informacjami nt. instytucji udzielających pomocy ofiarom przemocy, żółtych kartek – dla sprawców przemocy, ulotek z informacjami nt. bezpłatnego poradnictwa na terenie powiatu,
- 4) zaproszono do uczestnictwa w zajęciach grupy wsparcia ofiary przemocy (partnerów uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego), zachęcano do zawiązywania grup samopomocowych, udzielano informacji o możliwości udziału w zajęciach psychologiczno-terapeutycznych - nowej formie pracy z osobą stosującą przemoc,

- zmniejszenia negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doświadczają:

- 1) kontynuowano poradnictwo specjalistyczne (prawnika, psychologa, terapeuty, mediatora) dla ofiar przemocy w rodzinie. Udzielano informacji nt. instytucji i organizacji, w których osoby uwięzione w problem przemocy mogłyby uzyskać dodatkową pomoc. W roku 2017 udzielono pomocy 53 rodzinom dotkniętym problemem przemocy. Z porad specjalistów skorzystało łącznie 39 osób, w tym 9 z porad psychologa, 10 z porad prawnych, 1 z terapii rodzinnej,
- 2) kontynuowano współpracę z interdyscyplinarnymi zespołami ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w związku z procedurą niebieskiej karty. Odbywała się ona poprzez udział w posiedzeniach grup roboczych oraz realizację działań zgodnie z indywidualnym planem pomocy na rzecz rodziny. Pracownik PCPR – członek 2 interdyscyplinarnych zespołów - uczestniczył w posiedzeniach grup roboczych: w 54 posiedzeniach zespołu w Goleniowie oraz w 2 posiedzeniach w Nowogardzie,

- zmniejszenia stosowania przemocy przez sprawców:

- 1) w roku 2017 zrealizowano 2 edycje programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Rekrutacja uczestników odbywała się spośród osób wskazanych głównie przez interdyscyplinarne zespoły ds. przeciwdziałania przemocy

- w rodzinie oraz przez Sąd Rejonowy, Kuratorską Służbę Sądową, Policję. Program rozpoczęło 21 osób, ukończyło 20,
- 2) po raz pierwszy w Powiecie realizowano program psychologiczno-terapeutyczny dla sprawców przemocy w rodzinie. Celem programu było utrwalenie umiejętności oraz zmian postaw nabytych w trakcie uczestnictwa w podstawowym programie korekcyjno-edukacyjnym, przy wykorzystaniu różnych form oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych. Program realizowany był w okresie od 16 listopada 2017 r. do 11 grudnia 2017 r. W programie wzięło udział 10 osób, ukończyło 9. Zadanie realizowano ze środków z budżetu państwa. Otrzymane środki w wysokości 8.460 zł zostały wykorzystane w całości,
 - 3) monitorowano rodziny, których członkowie byli adresatami programu korekcyjno-edukacyjnego. Monitoring odbywał się poprzez współpracę z instytucjami działającymi w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, Sądem, Policją, interdyscyplinarnymi zespołami ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Monitoringiem objęto 30 uczestników, 2 osoby powróciły do stosowania przemocy,

2. Pilotażowy Program „AKTYWNY SAMORZĄD”

W 2017 r. w Powiecie Goleniowskim kontynuowano realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - na podstawie umowy zawartej w dniu 17 kwietnia 2013r. nr AS3/000007/16/D aneksowanej w 2017 roku - przekazał Powiatowi Goleniowskiemu środki finansowe na realizację zadań programu w łącznej wysokości 160.409,50 zł, z czego wydatkowano 139.915,40 zł. Wsparciem – w ramach programu - objęto w ubiegłym roku 39 osób niepełnosprawnych.

W 2017 roku w ramach programu „Aktywny samorząd” osoby niepełnosprawne mogły skorzystać z dofinansowania w ramach Modułu I i Modułu II:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

1. **Obszar A – likwidacja bariery transportowej:**
 - Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
 - Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
2. **Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:**
 - Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
 - Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania.
3. **Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:**
 - Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

- Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- 4. **Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.**

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W ramach w/w zadań w poszczególnych obszarach programu dofinansowano ze środków PFRON:

Tabela 11. Liczba zawartych umów w ramach poszczególnych modułów

Obszar	Liczba zawartych umów z osobami niepełnosprawnymi lub ich przedstawicielami, które skorzystały z dofinansowania	Kwota wypłaconego dofinansowania
Moduł I		
A 1	1	3.952,50
A 2	1	1.956,02
B 1	10	47.367,49
B 2	0	0
C 2	6	10.699,99
C 3	0	0
C 4	0	0
D	3	5.675,40
Moduł II	31	70.264,00

Źródło: Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

Zgodnie z zapisami programu środki otrzymane przez Powiat na realizację programu i niewykorzystane do 31 grudnia 2017 r. mogą zostać wydatkowane do 15 kwietnia 2017r.

3. Projekty konkursowe

Projekt „KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ”

W ramach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej otwartych konkursów ofert na finansowe wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 r. PCPR zgłosiło projekt, który został zakwalifikowany do realizacji. Na realizację projektu uzyskano dotację celową w wysokości **59.583,00 zł.**

Wartość projektu po rozliczeniu wyniosła – 88.158,41 zł, w tym:

- **59.066,19 zł – dotacja,**
- **29.092,22 zł - wkład własny.**

W ramach otrzymanej dotacji w 2017 roku sfinansowano w 67% koszt zatrudnienia trzech koordynatorów (trzy etaty) rodzinnej pieczy zastępczej w Zespole ds. Pieczy Zastępczej obejmujących opieką i wsparciem 45 rodzin zastępczych.

W roku sprawozdawczym Powiat Goleniowski-Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie złożył dwa wnioski o dofinansowanie projektów w trybie konkursowych w ramach działania :

1. 7.1 Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej typ.2 - projektu pn. NASZE WSPARCIE TWÓJ SUKCES.
2. 7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym - projektu RODZINOM POMOCNA DŁOŃ.

Oba projekty uzyskały dofinansowanie i w roku 2018 zostały wdrożone do realizacji.

Również w roku 2017 Powiat Goleniowski wyraził wolę przystąpienia do projektu Województwa Zachodniopomorskiego - Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej – w ramach działania 7.6 pn. KURS NA RODZINĘ.

Projekt uzyskał dofinansowanie EFS i jest w roku bieżącym wdrażany do realizacji.

IV. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.

1. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez tworzenie rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka.
2. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego wśród mieszkańców powiatu w celu pozyskiwania kandydatów na rodziców zastępczych.
3. Organizowanie grup wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz osób doznających przemocy w rodzinie.
4. Organizowanie szkoleń, warsztatów dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
5. Rozwój poradnictwa specjalistycznego dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, członków rodzin zagrożonych i dotkniętych problemem przemocy w rodzinie oraz osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.
6. Utrzymanie standardu usług świadczonych przez Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie i placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu goleniowskiego.
7. Pozyskiwanie środków finansowych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 na realizację działań wspierających integrację osób i rodzin zagrożonych ubóstwem, i/lub wykluczeniem społecznym oraz wspierających rozwój usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym.
8. Współfinansowanie kosztów funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowogardzie.
9. Uczestnictwo w Programie wyrównywania różnic między regionami III-stosownie do złożonych wniosków.
10. Realizacja programu „Aktywny samorząd”.

V. SPIS TABEL

1. Tabela 1. Tabela 1. Liczba rodzin/rodzinnych domów dziecka wg liczby dzieci w podziale na poszczególne gminy	5
2. Tabela 2. Przyczyny opuszczenia Placówki przez wychowanków.....	6
3. Tabela 3. Przyczyny udzielania poradnictwa, wsparcia, pomocy psychologicznej oraz liczba rodzin/ dzieci w rodzinach korzystających z pomocy.....	8
4. Tabela 4. Diagnozy psychofizyczne	9
5. Tabela 5. Liczba dzieci z poszczególnych gmin, za które jednostki ponoszą odpłatność za pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej.....	15
6. Tabela 6. Liczba dzieci z poszczególnych gmin, za które jednostki ponoszą odpłatność za pobyt w instytucjonalnej pieczy zastępczej.....	15
7. Tabela 7. Przyczyny udzielania poradnictwa, wsparcia, pomocy oraz liczba rodzin, osób w rodzinach korzystających z usług	18
8. Tabela 8. Liczba rodzin/osób w rodzinach korzystających ze wsparcia w rozbiciu na gminy zamieszkania klientów oraz przyczyny udzielenia poradnictwa, wsparcia, pomocy.....	19
9. Tabela 9. Rodzaje wsparcia i liczba udzielanych porad na rzecz klientów będących w kryzysie	20
10. Tabela 10. Rodzaje i liczba porad w rozbiciu na gminy zamieszkania klientów.....	20
11. Tabela 11. Liczba zawartych umów w ramach poszczególnych modułów.....	28

